



# DX-STUNDEN



AROS DX CLUB VÄSTERÅS

Nr 58

1991-10-11

Sida 1

## KALENDERN

- 20/10 Oktobers klubbmöte.  
Vi träffs hemma hos  
Lennart
- 22/10 Stoppdatum för Stund 59
- 17/11 Årsmötet hemma hos Jac
- 26/11 Stoppdatum för Stund 60
- 15/12 Klubbmöte
- 3/1 1992 Stoppdatum för Nr 61

## KALLELSE

Alla medlemmar av ADXC är hjärtligt välkomna till Lennart Weirell på Ringduvegatan 38 den 20/10 kl 18.00. På grund av förhinder är vi tvungna att kasta om värdskapet. Jac, den tänkta värden för mötet, tar istället hand om årsmötet i november.

Punkter på mötets dagordning är: Nordiska mästerskapen, allmänna frågor samt kaffe. Om du kommer på mötet kan du ringa till LWV som har tel nr 021/357343 nå'n dag innan.

ECUADOR ett intressant land inte bara för oss radioter utan även ur geografisk och kulturell synvinkel. Detta nummer har Ecuador som tema.

## INNEHÅLL

- Protokollet  
sid 2
- Loggat del 1  
sid 4
- QSL-Cupen  
sid 6
- Nordiska Mästerskapet 1991  
sid 8
- KDXR's Tävlning  
sid 12

## ECUADOR SPECIAL

Ecuador - Landet vid Ekvatorn	sid 14
Tropikbandslandet Ecuador	sid 16
Djungelindianerna	sid 17
Musiken	sid 19
Regnskogen	sid 20
HCJB - 60 år	sid 20

## NORDISKA MÄSTERSKAPEN '91

NM (och i den ingående SM) hölls första helgen i oktober.

Sex av klubbens medlemmar tävlade för ADXC. Alla tycks vara relativt nöjda med vad som avlysnats.

Om årets tävling, som verkar ha få utslagsgivande stationer, refererar MJT på sid 8 och BIH's log på sid 10.

→

Sid 2

**DX-STUNDEN** är AROS DX CLUBs medlemstidning, som utkommer med ca 9 nr/år. Medlemsavgift i ADXC, 25 kronor för resten av 1991, kan inbetalas på klubbens postgiro 12 67 72-3.

**STOPPDATUM:** näst sista tisdagen i månaden, dock ej maj och juli då det ej utkommer någon DX-STUNDEN.

**EFTERTRYCK:** tillåtes om källan anges.

**HUVUDREDAKTÖR:** Rolf Berglund  
Högloftsvägen 1, 1tr  
724 80 VÄSTERÅS  
tel 021-355869 arb 021-322540  
telefax 021-112490 R Berglund avd BAP

\*\*\*\*\*  
**SPALTRREDAKTÖRER**

**SMÅTT & GÅTT:** Magnus Jespersen, Regementsg.22, 723 45 V-ÅS  
tel 021-180505 arb 021-323628

**EE-NEWS och KLIPPT:** Mikael Sjöberg, Stureg.12A<sup>II</sup>, 752 23 UPPSALA  
tel 018-117302

**ALLMÄN REDAKTÖR:** Jacques de Laval, Trattbägarg. 4, 723 53 V-ÅS  
tel 021-135716 arb 021-325319

**LOGGAT:** Bernt-Ivan Holmberg, Valsätra Pl.3120,  
730 75 MÖKLINTA  
tel 0224-80197

**QSL-CUPEN:** Lennart Weirell, Ringduveg. 38, 724 70 VÄSTERÅS  
tel 021-357343 arb 021-328165

\*\*\*\*\*

## Aros DX-Club

### Månadsmöte 910915

**Närvarande medlemmar:** Rolf Berglund, Lars Hedberg, Bernt-Ivan Holmberg, Magnus Jespersen (sekr), Markku Kivioja, Jacques de Laval, Lennart Weirell (ordf)

#### 1. Mötets öppnande

Ordföranden förklarade mötet öppnat.

#### 2. DX-Parlamentet 1991

Lennart rapporterade kortfattat från årets parlament.

#### 3. SM/NM 1991

Bernt-Ivan, Lars, Lennart, Markku, Magnus och Rolf deltar i SM/NM för Aros DX-Club i år. De fyra sistnämnda håller till i stuga 72 på S Björnöen. Rolf fixar med arrangemangen för stugan. Vi träffas på fredag eftermiddag den 4 oktober för antenndragning. Exakt tid avgörs då vi fått tävlingshandlingarna.

#### 4. DX-Allsvenskan

Klubben ställer även denna säsong upp med två lag: Bernt-Ivan, *Markku* och Mikael resp Lennart, *Magnus* och Rolf. Kursiverade namn är lagledare.

#### 5. Klubbmästerskapet

Vi påminner om att sista oktober är stoppdatum för klubbmästerskapet.

#### 6. Ny medlem

Vi hälsar Börje Palm i Göteborg välkommen till Aros DX-Club!

#### 7. Kommande möten

Nästa möte 20 oktober hos Jacques. Årsmöte 17 november hos Lennart, helt enligt våra traditioner. Tiden som vanligt 18.00.

#### 8. Ekonomi

Roland rapporterade att vår ekonomi f n är oväntat stark då drygt 2400 kr girerats av misstag till klubben. De skulle till motsvarande bankgiro istället! Roland reder ut denna situation.

#### 9. Antennfördelare

Lars meddelade att Stefan Wikander konstruerat en antennfördelare som är mycket bra och förmodligen får ett hyfsat pris, ca 600 kr. Vi beslöt att inköpa ett ex till klubben om dessa förutsättningar visar sig hålla.

#### 10. DX-kursen

Lennart och Rolf berättade om sin medverkan i SDXF-s DX-kurs. Tidplanen verkar inte hålla riktigt.

#### 11. Mötets avslutande

Ordföranden förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized name, possibly 'Lennart' or similar, written over a faint, illegible printed name.

# LOGGAT

BERNT - IVAN HOLMBERG, VALSÄTRA PL3120, 730 75 MÖKLINTA. TEL 0224/80197

Hej och välkomna åter.

Sommaruppehållet för spalten blev tyvärr längre än beräknat detta år. Orsaken är att jag har tilläggs-isolerat bostaden och nu håller på att bygga ett garage, så något skrivande har det inte blivit tid över för...

En ny aktiv medlem har vi nöjet att presentera denna gång, nämligen Börje Palm, Göteborg som berättar att han har DXat sedan 1950(!). Utrustningen består av en DR28 och en Sangean 803A, lws och 2 st vertikala antenner. Välkommen in i gänget!

\*\*SOMMARLOGGEN\*\*

## AFRIKA

3255	1954	BBC Lesotho	sände faktiskt 2 st program samtidigt!! =gröt	Q3	BIH
3390	1936	R Candip	gick // 5066	Q2	BIH
4765	jämt	R Congolaise	som en fyr på bandet	Q3-4	BP
4780	2120	R Djibouti	svår att repa pga Arab-mx	Q2	BP
4795	ofta	R Douala	med sportpx ibland		BP
4800	2115	R Lesotho	med trist px		BP
4815	ofta	R Burkina Faso	svag och CW-Qrmd		BP
4835	2245	R Mali	med sin sedvanliga arabmx		BP
4866	2210	R Mozambique	Q2-3		BP
4915	2130	Ghana BC	m nx och sport		BP
4935	0135	VofKenya	med jazzmx	Q3	BP
5025	2220	ORTB Parakou	med lokal-Id	Q2-3	BP
5047	ofta	R Togo	en gammal favorit som Börje gärna lyssnar till	Q3+	BP
7198	0125	R Mogadishu	testade på EE och FF den 1 Sept. har den varit stängd pga inbördeskrig?? /Ja - den har varit inaktiv flera år och var också en usel svarare då den senast var aktiv -ed/		BP
6055	2022	R Rwanda	hördes svagt och //	3330 Q2	BIH
6150	2102	V of Kenya	med nx på swahili den 28/8	Q3	BIH



## ASIEN

5965	2110	OID station	med AA-influerad mx	Malaysia??	BIH
6010	2100	R Bahrain	sommarens överraskning med EE-nx och c/d	2106 28/8	BIH

## AMERIKA

4760	0115	<u>R Frontera</u> har reaktiverat nu i sommar. CW-Qrm	BP
4790	0145	<u>R Atlantida</u> hörs ibland .QRM från asiat	BP
4815	0425	<u>R Cabolca</u> med ID och nx Q1-2	BP
4820	ofta	<u>LV de Evangelica</u> Q2-3	BP
4825	0410	<u>LV de la Selva</u> med ads och ID	BP
4830	0200	<u>R Tachira</u> gick bra trots CW-qrm	BP
4865	0100	<u>LV de Cinaruco</u> med väderppt	BP
4875	0310	<u>La Cruz del Sur</u> ofta bra på morgonen	BP
4885	0250	<u>R Clube do Para</u> med brasseblandning	BP
4914	0320	<u>R Cora</u> med en hälsning till NA-lyssnare Q2	BP



**RADIO**  
**SENSACION**  
AM 830

4940	0015	<u>R Continental</u> med mx för trötta DXare	BP
4970	0205	<u>R Rumbos</u> Q3	BP
5030	0140	<u>R Catolica Nacional</u> med gospel mx	BP
5045	0300	<u>R Cultura do Para</u>	BP

5970	ofta	<u>AWR R Lira</u> bra ex-mätare! Q4	BP
6150	0410	<u>Caracol Colombia</u> ofta på morgonkröken	BP
9115	0025	<u>R Continental</u> med matchen Rosario - La Plata Q3	BP
11780	2200	<u>R Nac Amazonia</u> med nx och ett px om Angola	BP
11805	2300	<u>R Globo</u>	BP
11830	2230	<u>R Anhanguera</u> med ett ID mitti allt QRM	BP

## MELLANVAG

540	2205	<u>Euskadi Bilbao</u> med fotbollsresultat	BP
567	2240	<u>RNE Marbella</u> med ett lokalrepotage (!)	BP
648	2315	<u>RNE Palma</u> med vanligt kedjex + lokalid!	BP
666	ofta	<u>R Miramar</u> barcelona lokalt nx	BP
855	0610	<u>BBC R Norfolk</u> vanlig med lättrepot px	BP
990	0700	<u>BBC R Aberdeen</u> lokalt	BP
1035	2300	<u>North Sound</u> med ID och pop	BP
1152	ofta	<u>R Broadland</u> Q3	BP
1566	2315	<u>OID ev Atlantico!</u> Q2	BP
1602	ofta	<u>BBC R Kent</u> lätthörd med mx	BP
1620	ofta	<u>R Verona</u> jinglade Q2-3	BP

**BBC**  
**radio**

**SOLENT**



**999 kHz SOUND OF THE SOUTH 96.1 FM**



## QSL-CUPEN

Skriv  
eller ringLennart Weirell  
Ringduvegatan 38  
724 70 Västerås  
021 - 35 73 43

ej!  
å kör vi vidare och nu är det 8  
eltagare i höstens Cup, vilket  
r glädjande, men det finns  
plats för fler och jag vet att  
et finns fler i ADXC som får  
tt och annat QSL i retur på  
ina rapporter. Hör gärna av er  
ill mig så blir spalten ännu  
ntressantare att läsa.

## EUROPA

TALIEN

AI-1314 k MKH

UGOSLAVIEN

Zagreb-1134 k LWV MKH

OLEN

Warszawa-1503 k MKH

VERIGE

igtuna NR-92000 MJT

ariestads NR-92400 b d RB LWV

**Radio**  
*Mariestad*  
**92,4 MHz**

TYSKLAND

Südwestfunk-1017 k MKH

## AFRIKA

ALGERIET

R Alger-981 k MKH

EKVATORIALGUINEA

R Africa-7190 BIH

GHANA

GBC-3366 k MKH

KAMERUN

R Buea-3970 BIH

R Douala-4795 BIH

## ASIEN

IRAN

VOIRI-9022 k b MKH

SRI LANKA

SLBC-15120 k MKH

## NORDAMERIKA

USA

R Marti-9525 k MKH

WHRI-13760

k

MKH

FRANSKA GUYANA

CENTRALAMERIKA

RFO Cayenne-5055 k

PL

KANALZONEN

SCN-1420 k b d BIH  
(Grattis BIH till detta svåra  
land. Många avundas dig säkert.)

SYDAMERIKA

ARGENTINA

RAE-15345 k b MKH

BRASILIEN

R Pioneira de Teresina-5015 LHU

MARATONTABELL

Här är senaste upplagan för QSL-Cupen. Kolumnerna betyder följande från vänster till höger: nuvarande placering, tidigare placering, signatur, antal poäng totalt i Cupen, rapporterade QSL i Cupen, antal omgångar i Cupen samt placeringspoäng från varje omgång. Placeringspoäng utdelas enligt följande: 1:a 10p, 2:a 7p, 3:a 5p, 4:a 3p, 5:a 2p, 6:a 1p.

STÄLLNINGEN I CUPEN

1. Markku Kivioja (MKH) 28 p
  2. Bernt-Ivan Holmberg (BIH) 15 p
  3. Dan Olsson (DO) 13 p
  4. Rolf Berglund (RB) 12 p
  5. Lennart Weirell (LWV) 9 p
  6. Lars Hedberg (LHU) 6 p
  7. Magnus Jespersen (MJT) 5 p
- Peter Lundberg (PL) 5 p

\*\*\*\*\*

1	(1)	DO	1152	349	9	65
2	(2)	BIH	907	272	12	49
3	(3)	RB	834	265	11	38
4	(4)	LWV	595	219	12	36
5	(5)	MJT	724	213	12	34.5
6	(8)	LHU	863	192	6	32
7	(6)	MKH	408	204	6	28
8	(7)	MSR	437	239	10	22.5
9	(9)	BEFF	235	84	2	15
10	(10)	EWL	256	81	1	5
11	(11)	HMR	185	38	2	5
12	(12)	HAK	32	12	3	2
13	(13)	JEJ	11	2	1	1
14	(15)	PL	48	15	2	0
15	(14)	RBV	27	11	2	0

\*\*\*\*\*

AM-790  
FM-91.5

AFRTS

AM-1420  
FM-98.3

PACIFIC



ATLANTIC

CH-8

-COAST TO COAST-

CH-10

Som första (?) tidning kan DX-Stunden erbjuda er ett referat av NORDX 91. Från ADXCs sida deltog BIH, LHU, RB, MKH, LWU och undertecknad MJT. De tre sistnämnda tävlade i den för ADXC välbekanta stuga 72 på Södra Björnön. Det var tänkt att även RB skulle vara där, men så blev dessvärre hans fru sjuk så han tvingades sänka ambitionsnivån och stanna hemma istället.

LWU och MJT anlände till Stuga 72 vid 15-rycket på fredagseftermiddagen och började dra antenner. Jag nöjde mig med futtiga 350 meter, Lennart ungefär lika mycket. Markku lite mindre. Men två antenner var hade vi i alla fall. Markku anlände lite senare så han fick ju lite mindre tid för antenndragning än oss andra. Efter antenndragningen var det bara att sätta sig att vänta på att tävlingen skulle ta sin början. Så här hördes det i min NRD-525, station för station:

RADIO STANZIA VEDO: Inga problem på 13710 kHz, utom med språket som var ryska.

RADIO PHILIPINAS: Jag tippade att denna skulle kunna bli svår, men det blev den inte. Stötstenen blev även denna gång språket - tagalog som dock är lite lindrigare än ryska.

ABC BRISBANE var ett väntat orosmoment. Den infriade också förväntningarna - både frekvenserna var hemskt igenkorkade av RTTY-dunga (4920) och starka BC (9660).

RADIO NEW ZEALAND: Efter förra nitlotten var man beredd på att per omgående åka på en till. Så blev det dock inte, RNZ hördes, om än ej lysande så i fall...

VOICE OF KENYA: Inga som helst problem på 4935 kHz. Enda anmärkningen riktas mot DJ-n, som hade ett konstigt sätt att spela låtar på.

KING OF HOPE: Dundersignal på 11530 kHz, här var det bara att tuta och åka.

WUCR: Nästa religiösa sändare vilket ingav vissa olustkänslor hos undertecknad. Men de visade sig ogrundade. Svag signal men tack och lov ingen annan som störde...

FRCN KADUNA: Hygglig hörbarhet och dito program på 4770 kHz vilket bådade gott inför nästa station.

RTU TOGOLAISE: Även denna hördes med en QRK som kan karaktäriseras som hygglig. Tyvärr FF med allt vad det innebär...

RADIO CANCAO NOVA: Inga problem om man inte läst Aktuellt på Banden i förra EA - där fick man nämligen intrycket att stationen övergivit 9675 kHz till förmån för 11910 kHz. I så fall hördes 9675 ovanligt bra för att vara övergiven, medan något helt annat fanns på 11910...

RADIO TACHIRA: Stora problem. Trots frenetiskt skruvande på rattarna lyckades endast brottstrycken av ett program uppfattas. Man kan ju hoppas på att få stationen godkänd, men...

RADIO CENTRAS: Inga problem. Enda användningen skull väl var att signalen lät väl svag för att vara 50 kW.

SWISS RADIO INT: Kommentarer överflödiga egentligen. För att missa denna måste man antingen vara medvetlös eller lyssna på TV-n...

UKE-SENDEREN: Tyvärr inga spår av signal på 7225 kHz, trots fri frekvens. BIH hörde dem en kvart efter tävlingstidens utgång, så troligen kom de igång försent.

RADIO NORWAY INT: Se Swiss Radio Int.

RADIO ALMA ATA: Ren hörbarhetsmässigt var det bra på bl a 5035 men programmet. Suck... Africa No 1 har fått en värdig efterträdare.

RADIO FOR PEACE INT: En station som kunde förväntas bli knepig men som inte blev det. 15030 enda hörbara frekvens. Trevligt program också (jo, du läste rätt!).



RADIO DOUALA: Här blev det tvärstopp. Inga spår alls på den störningsbemängda 4795. Ingen annan Kamerunstation gjorde något väsen av sig på Björnöns denna kväll.

RADIO MARUMBY: Hördes inte så dåligt innan tävlingstiden på 9665 kHz. Men så blev det tävlingsdags och då... Hörbarheten sjönk snabbt och till slut var det en gröt av tre stationer som var knepiga att skilja åt på frekvensen.

CKZN: En hemsk stark station låg på frekvensen med en religiös massa. Tyvärr mässade man så flitigt att frekvensen effektivt blockerades. Endast under sekunder kunde en station som i bästa fall var CKZN uppfattas på frekvensen. Det LÄT i alla fall som en NA-station. Men om jag får den godkänt är väl mer än tveksamt med den hörbarheten...

CARACOL: UOA låg på 6150 kHz med 59+30 dB och 5075 kHz var tyst strax innan tävlingstiden. Lyckligtvis hade UOA vett att stänga precis i tid, och in kom CARACOL. Bandmangling på den här kan ge många detaljpoäng...

RADIO NACIONAL DE VENEZUELA: No major problems on 9540 kHz...

RADIO ANDAHUAYLAS: På slutet hördes det faktiskt något LA-aktigt men det berode nog på trötthet och livlig fantasi. Kan nog inte med att sända in en logg på denna...

RADIO CHRISTMAS ISLAND som skulle bli överraskningen hördes som väntat inte på 11765 kHz, även om frekvensen var fri. Men det var ju onekligen lite av "mission impossible" över det hela...

Den här tävlingen kommer att bli jämn! RB inne i stan hörde i stort sett samma stationer som jag, och det med en 10 m stump. De som skiljer, CKZN och Tachira, har jag så pass dåliga beskrivningar på att de kan bli underkända om det inte vill sig väl... Det kommer alltså löna sig extra mycket att mangla band, för antalet programdetaljer denna gång kommer nog att spela en stor roll, tyvärr. För jag avskyr att mangla gamla band... Den som lyckats får en beskrivning på trion Tachira, CKZN och Andahuaylas ligger med all säkerhet bra till då priserna ska fördelas...

Annars ett trevligt SM även om norrmännen inte lyckades upprepa Stora Tunas succé med att få ett ovanligt radioland att höras. Hela två veckor har man på sig att gå igenom banden och sammanställa resultatet, och det räcker onekligen. Det är av denna anledning som stationsreferaten ovan inte innehåller några detaljer eller beskrivningar, förstås... Fredagspasset var denna gång jobbigare än lördagspasset. Det tycker jag var bra! För efter att ha gått och lagt sig efter att sista chansen på Christmas Island försvunnit 03:00 UTC kunde man gå och lägga sig några timmar, och därmed känna relativt pigg hela söndagen utan att sova bort halva dagen. Ska man nu klaga på något får det bli detaljer som Radio Norway som försvickte lördagen en del, även om programmet var kul. Stationer som Swiss Radio Int har jag också svårt att fatta existensberättigandet av i en tävling. De hörs ju med en banan som antenn och har de inget specialprogram så... Annars som sagt klart godkänt, för tävlingsledningen har antagligen inget att göra med de konstiga kondsen.

Få se hur det blir nästa år!

73 *Ulf Gunnar*

## \*\*\*NORDX - SPECIAL\*\*\*

Som väl de flesta känner till har NM/SM tilldragit sig den gångna helgen och för en gångs skull har er redaktör följt med från start till mål i detta lyssnarmaraton.

- 13710 1740 R Stanzia Vedo var första station ut och den gick som väntat med bra styrka men med distorerat ljud.
- 21455 1800 R Philipinas Quezon City var nästa station. Alt QRG 15190/17840. Gick med Q2-3 som bäst men språket som var Tagalog (tror jag) var bland de lustigare jag hört. Lät som en blandning av EE och SS mixat med någon inhemska dialekt.
- 9660 1910 ABC Brisbane hördes inte, vare sig här eller på 60 mb frekvensen 4920 kHz på mina antenner. Dock R Svoboda till Q4+ ...
- 15120 1947 R New Zealand gick dåligt till en början, men repade sig riktigt bra mot slutet av sändningen. Vid heltimmen startade SLBC med kanonstyrka.
- 4935 2049 VofKenya gick med skaplig styrka och rapporterbar mx. KBC-ID vid heltimmen
- 11530 2113 King of Hope gick kanonstarkt och rent här med religiöst. Sämre på 6280 kHz
- 15690 2140 WCR gick rent men med en fladdrig signal.
- 4770 2210 FRCN Kaduna överraskade med att`döna`in med ett lättrepas mx-px.Q4.
- 5047 2310 RTV Togo gick också bra men dock med svårrepas fransk musik
- 9675 2335 R Cancao Nova blev den sista hörbara stn i första lyssnarpasset. stark och ren signal medgav en lätt rapportering
- 4830 0010 R Tachira verkade på pappret vara en lätt station, men var som bortbläst denna kväll, förmodligen ej ens igång. Den mycket svaga SS-stationen på QRGn var troligen R Grigota.

## CADENA MINUTO CANARIAS

Las Palmas FM 101.4 Mhz.

Tenerife FM 101.1 Mhz.

- 9710 0700 R Centras var första station ut på lördagsmorgonen. Gick kanonbra med specialpx för Nordx
- 9535 0745 Swiss R Int gick renast på denna QRG med ett nyhetsprogram
- 7225 0805 UKE-Senderen skulle starta upp en halvtimme enbart för Nordx, men nånting gick snett då inte ens en bärvåg var hörbar denna tid. Dock startade en station upp ca 0840, efter tävlingstiden, med popmusik och diverse sändartrubbel. Q1-3 förmodligen UKE-S.
- 9590 1310 R Norway Int hördes mycket bra med specialpx för Nordx, .....

- 5260 2130 R Alma Ata blev kvällens första station att avlyssnas. Gick ganska rent på denna QRG med ett bedrövligt px. Non-stop instrumental asiat-mx. Skulle förmodligen ha varit EE-pxet denna tid.
- 15030 2200 R for Peace Int gick svag men stadig på deltalooopen
- 4795 2230 R Douala var helt borta och troligen ej igång. Hördes inte vid check tidigare i veckan heller...
- 9665 2300 R Marumby gick i en gröt med 3 andra stationer, i början skapligt men sedan var det väldigt svårt att skilja dem åt. Självt missade jag denna station pga ett försök att repa R Nigeria, Ibadan som gick igenom på 6050 kHz
- 6160 2330 CKZN St John's NF frekvensen var helt blockerad av någon Europe. Dock gick en EE-snx station igenom ibland, men det var väl knappast den jagade?
- 6150 0000 Caracol Colombia var nästa station som skulle avlyssnas på denna QRG allt. 5075kHz, vilken inte verkade vara igång, men på 6150 kHz gick man ganska fritt  
Höll själv på att missa denna pga att RNE Melilla -1359 gick av och till samtidigt...
- 9540 0040 R Nacional Venezuela förvånade stort med att sända ett EE-språkigt program följt av FF-px. Skapligt ren QRG
- 4840 0110 R Andahuaylas var sista station ut i tävlingen och den kan nog bli utslagsgivande. På 4840,0 kHz låg AIR Bombay men 0,4 kHz uppåt hördes en bärvåg som bör ha varit Andahuaylas. LHU hörde till och med SS-snx de sista tävlingsminuterna, så några har säkert hört dem.
- 11765 0200 VLU2 Christmas Island skulle bli tävlingens höjdpunkt med en special-sändning på kortvåg endast för Nordx. Dock hördes inte ett skvatt trots att BBC stängde precis på heltimmen och lämnade QRGn helt fri. Hade man haft runt en kW istället för de 100 W man nu sände med så kanske... Denna station ingick inte i tävlingen då man för sent fick klart med sändningstillstånd och således hann arrangörerna inte få med den i tävlingsprogrammet.

Arrangörerna har lyckats bra med blandningen av stationer från all världens hörn trots "oturen" att stationerna tenderade att höras bra eller inte alls. De utslagsgivande stationerna bör bli ABC Brisbane, R Andahuaylas och kanske CKZN om de nu hördes av någon.

-----73 DE BIH-----

## Contest schedule

### 4 October 1991:

1755	Radio Stanzia Vedo	11760, 13710, 17860
1825	Radio Filipinas	15190, 17840, 21455
1930	ABC Brisbane	4920, 9660
2000	Radio New Zealand	15120
2100	Voice of Kenya	4935
2130	KING of Hope	6280
	- may also be in parallel on 11530.	
2200	WWCR Nashville TN	15690
2230	FRCN Kaduna	4770
2330	RTV Togolaise	5047
2400	Radio Cancao Nova	4825, 6105, 9675, 11910

### day 5 October 1991:

0030	Radio Tachira	4830
------	---------------	------

0700 - 0730	Radio Centras	9710
	- one-off broadcast for Nordx '91. Special QSL will be issued.	
0745 - 0800	Swiss Radio Int.	3985, 6165, 9535
0805 - 0830	UKE Senderen	7225
	- one-off broadcast for Nordx '91. Special QSL will be issued.	
1310 - 1330	Radio Norway Int.	9590, 25730
	- programme about Nordx '91. Special QSL will be issued.	
2130 - 2150	Radio Alma Ata	5035, 5260, 5970, 5980
2200 - 2225	Radio For Peace Int.	13630, 15030, 21465
2230 - 2250	Radio Douala	4975 4795
2300 - 2320	Radio Marumby	9665
2330 - 2350	CKZN St. John's NF	6160

### Sunday, 6 October 1991:

0000 - 0020	CARACOL Colombia	5075, 6150
0040 - 0100	R Nacional Venezuela	9540
0110 - 0130	Radio Andahuaylas	4840

0200-0300 VLU2 11765 - 11750

All times are UTC. Some programmes listed above may be repeated at other times and frequencies. These are not listed here.

# KDXR-MÄSTERSKAPET 1991

Helgen 91-08-30 - 91-09-01 hölls det 4:e KDXR-Mästerskapet, och det var 4:e gången undertecknad ställde upp. För er som inte vet så är KDXR = Kristna DX-Ringen. F.ö. är det två till som har varit med alla de tre tidigare KDXR-tävlingarna, nämligen RSL (Roland Sigge, Lindesberg) och CON (Claes Olsson, Norrköping) och vi tre har det gemensamma att vi har var sin seger, 1986 vann RSL, 1988 vann undertecknad och 1989 vann CON. Deltagarantalet i KDXRs mästerskap brukar inte vara så högt och det har varit sjunkande för varje tävling. 1986 var det 19 deltagare, 1988 12 och 1989 var det 10 st. Hur många det var i år vet jag inte, men minst 4 i alla fall, för jag fick startnummer 4. Jag tycker att det borde kunna finnas fler som ställer upp i KDXR-M, även om det bara är kristna stationer/organisationer som skall avlyssnas, för det är ju inte så många DX-tävlingar som genomförs per år i Sverige. Det är ju inget krav att man är kristen för att få vara med i KDXR-M.



Över till årets KDXR-M. 14 stationer var uppgiften att försöka höra och det började egentligen

redan fredag morgon 05.30 (UTC) med HCJB, men eftersom denna station även var upptagen senare på kvällen med reprisändning, så gick jag till jobbet vid denna tidpunkt i stället. Men för att vara på den säkra sidan så körde jag igång bandspelaren för att banda HCJB. Och det visade sig vara en god idé, för kvällssändningen gick betydligt sämre. Så över till en liten beskrivning av vad som hördes och inte hördes:

Fredag:

18.30-19.00 WWCR, USA på 15690 kHz var första stationen på kvällspasset och dom hördes mycket dåligt. Jag kunde uppfatta att det var en manlig predikant under andra halvan av programmet men att få det godkänt som programpunkt är tveksamt.

19.30-20.00 King of Hope, Libanon gick svagt med fullt hörbart med en mängd oannonserade religiösa sånger.

20.00-20.30 HCJB, Ecuador gick som nämnts tidigare inte så bra denna tidpunkt, så jag tog bandet från morgonsändningen och lyssnade på det istället. Det var hälsningar till tävlingsdeltagarna, en kort introduktion om DX-ing av Krister Gunnarsson, om Bibi Karbins planerade radiorond i Ecuador mm.

Lördag:

07.00-07.15 NOREA Radio, Monaco gick som vanligt ganska bra den här tiden på dygnet på 9650 kHz, men programmet var inte mycket att rapportera om, en sång och resten av tiden ägnades åt en presentation av en muslim som blivit kristen.

15.00-15.30 FEBA, Seychellerna var svårt störda av en station på 15325 kHz. Diverse religiösa

sånger stod på programmet.

15.30-16.00 KTWG, Guam på 11650 kHz hördes trots en envis kines med ryska på samma frekvens. Barnsånger var det genomgående temat för denna sändning.

17.00-17.30 European Christian Radio, Italien på 6210 kHz hördes riktigt bra även om det var störningar från utility, och språket för sändningen var rumänska. Roligare program har man ju rapporterat.

19.00-19.30 Vatikanradion, Vatikanstaten brukar inte vara så svåra att få in, denna gång blev det 6185 kHz som jag lyssnade på. Programmet handlade om diplomatiska förbindelser med baltikum, läget i Jugoslavien och om ett val i Mexico.

19.30-20.00 WHRI, USA hördes inte på 13760 kHz.

20.00-20.30 TWR, Swaziland hördes inte heller på de frekvenser som anvisats, och sen var det slut på lördagens tävlingsschema.

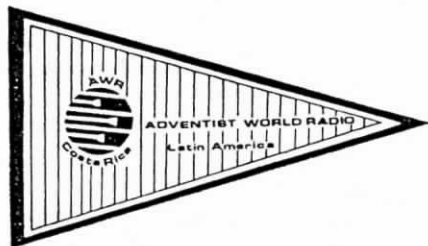
Söndag:

03.00-03.30 TWR, Nederländska Antillerna skulle avlyssnas på denna okristliga tid. Inte ett spår av stationen på de frekvenser som var angivna.

03.30-04.00 Faro del Caribe, Costa Rica på 5055 kHz hade jag aldrig hört innan tävlingen, så jag hade inga större förväntningar på denna station och som jag trodde så var det dött på frekvensen.

04.00-04.30 AWR/Radio Lira, Costa Rica brukar ju höras på 9725 kHz men denna morgon gick den inte, så detta tidiga morgonpass gav 0 stationer. Så det blev 5 stationer i rad som inte

hördes vilket inte gör en tävlande glad, men vad att göra när inte radiokonditionerna tar hänsyn till att det är tävling.



08.30-09.00 Radio Adventkyrkan, Italien var den sista stationen att avlyssna i denna tävling och den gick bra på 7230 kHz med lite lokalt QRM. Programmet handlade mest om Bibelns historia blandat med några sånger.

Summa 9 stationer varav en mycket tveksam av 14 möjliga blev slutresultatet av denna tävling och det krävs nog att man hört några fler stationer för att få en topplacering i denna tävling. Men vad gör det om man inte vinner. Det ger i alla fall tävlingsvana och det blev rapport till en ny station.



/Lennart Weirell/

# Landet vid ekvatorn

Landet är drygt hälften så stort som Sverige. Landet kan indelas i fyra regioner: El Occidente, österlandet, ett otillgängligt djungellandskap där Amazonfloden rinner upp, utryckt halv landets yta; La Sierra, höglandet eller "berget" där stora delar utgörs av bergstoppar, öknar och träsk; La Costa, kustlandet, knappt 70 mil långt och 10 mil brett, som utgör ungefär en sjättedel av landets yta. Landskapet präglas där av kaffeanplantager, kakaogårdar och tropisk skog. I söder övergår landet i öken. 100 mil från kusten ligger Galápagosöarna. Öarnas regna natur och djurliv gav Charles Darwin viktiga uppslag till hans livsverk *Arten och uppkomsten*.

Quito är Ecuadors huvudstad med 1,5 miljoner invånare (1989). Staden ligger i kusten på 2850 meters höjd. Den höga höjden gör att årsmedeltemperaturen i Quito endast är 13 grader. I Guayaquil med 1,7 miljoner invånare i kustlandet är klimatet tropiskt och fuktigt och årsmedeltemperaturen är 25 grader.

Befolkningsökningen i Ecuador har varit mycket snabb under efterkrigstiden. Halften av befolkningen är yngre än 15 år. Kustlandets befolkning ökar snabbast. I höglandet bor de flesta. Högst 5% av befolkningen bor i El Oriente. Befolkningen utgörs till 40% av indianer, 40% mestiser (en halv vit, en indian), 10% svarta och 10% vita. Landet hade i juni -90 10,5 miljoner in-

av de vuxna ecuadorianerna beräknas vara läs- och skrivkunniga. Den obligatoriska skolan omfattar nio årsklasser men fullgör aldrig hela skolplikten. Offentliga skolor är ekonomiska. Privata skolor och universitet har en stark ställning.

Spanska är landets officiella språk. En tredjedel av indianerna talar quechua, indianerna. Dessutom talar andra indianer. 95% av befolkningen är katoliker. Modernisering och demokratiseringen märks även i Ecuador. Men den dominerar inte längre det politi-

Rodrigo Borja Cevallos valdes 1988 till Ecuadors president. Presidentämbetet har en ännu starkare ställning i Ecuador än i USA. Den lagstiftande makten innehas formellt av en kongress bestående av 71 medlemmar. Men presidentens möjlighet att regera med dekret urholkar kongressens befogenheter. Och hans makt ökar ytterligare med rätten att utnämna ambetsmän.

Det politiska livet i Ecuador splittras i ett stort antal partier med liten ideologisk sammanhållning och dålig partidisciplin. Kvantitativt har kongressen dominerats av Isquierda Democrata, ID, vänsterdemokraterna och socialdemokraterna. Partiet domineras av personer från den bildade medelklassen och kan inte karakteriseras som ett marxistiskt parti eller arbetarparti utan hör snarare till centern.

Landets ekonomiska maktcentrum har efter hand flyttats över till La Costa, där landets kommersiella och ekonomiska framtid finns. Ecuadors viktigaste exportvaror är råolja, bananer, kaffe, kakao och socker. Mer än hälften av exporten går till USA. Oljeexporten har revolutionerat Ecuadors ekonomi. När oljepriserna gick i höjden blev fyndigheterna i El Oriente ekonomiskt intressanta. Men kapital krävdes och detta fick skaffas mot inteckningar i den framtida produktionen. En efterföljande oljekris drabbade de OPEC-medlemmar som tagit lån, däribland Ecuador. Ränteutgifter och amorteringar kom att överstiga oljeinkomsterna. Ecuador har nu en utlandsskuld på 10 miljarder dollar.

Jordbruket svarar för drygt 15% av nationalprodukten men sysselsätter en stor del av den arbetsföra befolkningen (52%). Tillgången på jord är dålig och jorderosionen allvarlig, särskilt i La Sierra. Befolkningstrycket ökar snabbt och en stor del av befolkningen är undernärdd. Fisket har efter hand ökat i betydelse men har i högre grad legat i utländska händer. Under senare tid har räkodlingarna blivit så betydande att de fororsakat ekologiska problem.

Resursfördelningen är mycket ojämn i Ecuador. Industriebetarna hör snarast till medelklassen. Delar av bondebefolkningen står utanför penningekonomin. Den tunna överklassen har kompletterats med en snabbt växande medelklass vars inkomstnivåer under efterkrigstiden höjts väsentligt. Vatten och avlopp saknas annu i 40% av stadslagenheterna och i 66% av husen på landsbygden. Arbetslösheten uppgår till ungefär 15% och hälften av den arbetande befolkningen är undersysselsatt.

# Ecuador



## ECUADOR PÅ KORTVÄG

=====

Denna gång kommer det att handla om Ecuador på kortväg. Landet är ju tack vare HCJB det klart lättaste både att höra och få svar från på denna kontinent. Nog sagt om HCJB, efter tillägget att den som vill göra det svårt för sig försöker höra stationen på 3220 kHz...

Vi stannar däremot till i 90-metersbandet för här finns det fler Ecuadorstationer att ta. Den utan tvivel enklaste av dem är RADIO ZARACAY på 3395 kHz. Skulle denna höras med starka signaler kan det vara läge att lyssna efter ECOS DEL ORIENTE på 3270 kHz. Nu ska man emellertid inte dra alltför stora växlar på starka signaler från Radio Zaracay, det händer faktiskt inte sällan att denna station är ensam från LA på bandet.

I 60 metersbandet är som vanligt utbudet betydligt större. Drömstationen är förstas LA VOZ DE GALAPAGOS på 4810 kHz, men det var evigheter sedan jag såg den tipsad. Förmodligen är den inte ens igång mer än möjligen mycket oregelbundet. RADIO FEDERACIÓN SHUAR på 4960 kHz är däremot aktiv. Som synes är det gles mellan stationer på LF-delen av 60-metersbandet av någon anledning. Nu råkade det faktiskt bli en felsortering här, innan 4960 kHz bör 4920 kHz komma. Här hittar vi RADIO QUITO, en gammal bekant som var tyst några år men som alltså kommit tillbaka. Även EMISORA GRAN COLOMBIA på 4910 kHz reaktiverades i år men den har jag faktiskt inte sett tipsad den allra senaste tiden. Vi får väl hoppas att det inte är ett tecken på en ny inaktivitetsperiod. Om dessa båda stationer kan man säga att hörs den ena så hörs den andra i regel också, om inte något ovanligt elakartat CW-elände skulle råka lägga sig på endera frekvensen. ERPE heter nästa station och den återfinns vi på 5011 kHz. Om den kan sägas att det måste till hårda Ecuador-konds för att den ska komma igenom. RADIO CATOLICA NACIONAL är betydligt lättare. Har man en radio med mindre tillfredsställande selektivitet så kan man nog utnämna den till lättaste tropikbandsecuadorian. Annars får den konkurrens av LA VOZ DEL UPANO 10 kHz högre upp, på 5040 kHz med andra ord. I denna omgivning finns det dock ofta en rejält tilltagen bärväg som ofta effektivt blockerar Upanon om filtren inte har den rätta brantheten. För att finna nästa station från Ecuador behöver man bara flytta sig ytterligare 10 kHz uppåt. Där ligger nämligen RADIO JESÚS DEL GRAN PODER. Det gäller dock att se upp med LA VOZ DEL YOPAL från Colombia på samma frekvens. Sista stationen blir RADIO NACIONAL PROGRESO som sänder på 5062 kHz. Allmänt kan man säga att denna sistnämnda kvartett varit rätt så vanlig i sommar.

När ska man då lyssna? Efter 01.30 UTC är ett bra tips, ofta går stationerna som bäst framåt morgonkvisten, 04.00 UTC ungefär. Vad beträffar svarsviljan så är den med LA-mätt rätt så bra, men undantag som Radio Nacional Progreso finns ju alltid. Lycka till med lyssnandet!



73 *Upanon*



# DJUNGELINDIANER

## ovärderliga för Ecuadors framtid

La Conquista — erövringen som påbörjades för nära 500 år sedan, är ännu inte avslutad. Dess sista fas ser vi i Amazonas ytterområden, där urinvånarna, folk efter folk, inser vikten att organisera sig för att stå enade i kampen mot förödelsen.

Alltsedan den förste conquistadoren satte sin fot på den sydamerikanska kontinenten, har erövrarna anammat vissa fördomar, vilka fortfarande florerar speciellt om urinvånarna i Amazonasområdet.

Vanligt är att indianen anses som ett okunnigt barn som inte vet sitt eget bästa, när han inte godvilligt vill ta emot civilisationens välsignelser eller i värsta fall anses han som en farlig vilde. Den s k civilisationen erbjuder honom underbetalt lantarbete, underpriser på hans egna produkter och överpriser på fabriksstillverkade varor. Om han skulle få lagfart på jord, får han antingen för litet för att leva på eller lagfart på viss tid — för att kunna överleva några år. Vet han inte sitt eget bästa när han inte vill låta sig exploateras?

Även bland oss europeiska solidaritetsarbetare finns ännu ska vi säga (helt etnocentriskt) vissa missuppfattningar kvar. T ex att Amazonasindianerna behöver hjälp med att lära sig hur de ska organisera sig, lära sig hur de ska sköta sitt skogsjordbruk, sitt fiske, sin jakt etc. Somliga tycker att de behöver en annan religion... Men allt detta klarar de bra själva. Vad de behöver är finansiering av sina egna organisationer, sina egna utvecklingsprojekt, sin publicitet, och om de behöver upplysningar av oss icke-indianer, är det i så fall om hur den övriga världen fungerar.

Något som Ecuador verkligen kan vara stolt över är att ett ecuadorianskt djungelfolk, shuarerna, bildade en federation redan år 1964, för att försvara sina rättigheter och för att rädda regnskogen åt kommande generationer. De insåg alltså redan då vartåt

hårdexploateringen och rovdriften av Amazonas barkade. De insåg att de måste gå på sammanträden, nationella och internationella sammankomster och konferenser och producera skriven dokumentation som underlag till sina argument och petitioner. Andra djungelfolk i Ecuador följde efter med sina lokala organisationer bl a Djungel Quichua, Cofán, Siona, Secoya, Huaorani, Zaparao. 1980 bildade amazonasfolken i Ecuador en övergripande regional organisation, CONFENIAE, för att stå enade när det gällde för hela området gemensamma problem. Dess ordförande heter Luis Vargas. De har även gjort gemensam sak med bergsindianerna och organiserat sig på nationell nivå i CONAIE (Konfederationen för indianska nationaliteter i Ecuador). Etniskt representerar CONAIE ca 40%

av hela invånarantalet i Ecuador (folkmängd 10 506 668, juni -90). Inte nog med detta: 1984 bildades COICA (Samordningsorganet för Amazonasbäckens indianer) på initiativ av en peruansk shuar (som där kallas aguaruna, Evaristo Nugkuag, vilken år 1986 fick mottaga The Right Livelihood Award (det alternativa Nobelpriset) för COICAs miljövärdande arbete. I COICA har Ecuadors djungelindianer slutit sig samman med hundratals olika regnskogsfolk i fem olika Amazonasstater: Ecuador, Peru, Colombia, Brasilien och Bolivia. Amazonasindianernas förenade nationer representerar nära 1 miljon människor, vilkas största problem är att över huvud taget få finnas till, då deras jordrättigheter inte befästes och skogen — deras och Amazonasstaternas livsvillkor — utsatts för en ofattbar skövling.



De tecknade bilderna kommer från ett av indianerna producerat didaktiskt material från CONFENIAE.

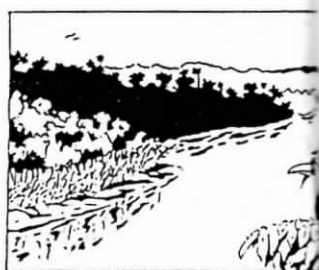
i juni 1990 agerade djungelindianerna i samverkan med bergsindianerna i CONAIE och protesterade mot att 73 olika jordrättigheter ännu, två år efter 500-årsfirandet, inte lösts för landets ursprungliga invånare. Det var en fredlig demonstration, som började med att man okuperade en kyrka. Makthavarna utlovade en dialog men svarade också med militär. En indianledare slades, flera arresterades och många utsattes för annan repression. Den 23 augusti avbröts dialogen med en erövring. Indianerna hade blivit erkännandet av indianland i Amazonas, men presidenten besvarade inte deras petitioner. Det rörde sig om 2 miljoner hektar för ca 168 indianska familjer i regnskogen bestående av 10 ika inhemsk nationaliteter men 400 000 hektar av regnskogen kan säljas ut till transnationella företag för att odla den afrikanska oljeplantan. Dessa utländska bolag är så många att de fattar beslut ovanför regeringens huvud och i odlingen framställningen av oljan används mycket olika gifter att avfallat ödelägger marker och vattendrag, förorsakar kalhuggning som i sig är skad-

Vid detta fredliga "uppror" anklagas indianerna bl.a. för att tillsammans med extremistiska och internationella enheter vilja bilda en egen stat. Ingenting kunde vara mera skadligt för Amazonasfolken. Det är inte de som bildat stater på den amerikanska kontinenten. Det är de som säljer ut Ecuador till utländska transnationella bo-

lag. Om någon älskar sitt land så är det indianen. CONFENIAEs president sade vid ett tal i FN. "jorden är vårt arv från föräldrarna, för oss är jorden vår moder, vi indianer är själva jorden och jorden är ett med indianen".

Före den fredliga aktionen 1990 för sina rättigheter har Ecuadorianer genomfört många väpnade uppror. Var kommer all denna kraft ifrån? Man får inte glömma att kontinentens indianer utsatts för stark decimering och flera folk har utrotats. Under erövringens första skede dog 90-95% av indianerna i kriget och av för dem okända sjukdomar. Detta är fallet än i dag när någon till en isolerad djungelgrupp blir smittad av främlingar.

Regnskogsindianerna drogs på allvar in i världsekonomin i och med gummiboomen kring sekelskiftet. Under denna den hittills mörka epoken i djungelindianernas historia skördade, under insamlingen av gummi till de rikas bilar, oerhört hårt tvångsarbete, svält, tortyr och andra umbäranden, 100 000-tals offer bland indianerna. Ordet kautschuk (på spanska caucho) kommer för övrigt från den utdöda ecuadorianska



omaguastammens cahuchu. Huaorani led svårt under gummiboomen och består numera av ca 500 individer. De har visserligen fått sig utskänkt ett reservat men de protestanterna missionärerna har gjort mycket för att hindra oljeutvinning och byggarinvasion på deras mark. I april 1990 skulle Huaorani ha fått sig utskänkt ett reservat på över 600 000 hektar, vilket kan låta mycket, men ett villkor är att de inte ska motsätta sig oljeutvinning. Om oljeutvinningen kunde göras så att den inte förgiftade omgivningen, gav någon koncession till markägarna (indianerna) samt inte drog med sig otaliga nybyggare, skulle Huaorani kunna tänka sig att acceptera sådan verksamhet.



Andra folk som decimerats kraftigt i Ecuador är Cofanéerna som uppgår till ca 200 och i Colombia kanske ytterligare 300. Siona och Secoyafolket, ca 300 individer, har samma problem med oljeprospektering och nybyggare, som betar sig ungefär som man gjorde i Vilda Västern. Zaparoanerna vet man inte riktigt hur många de är, men de som talar språket bra kan räknas till ett 10-tal individer, resten är så få att de lever i andra djungelgrupper för att kunna existera annu en tid.

Miljöförstoringen i Amazonas är enorm. Mellan 12 och 20 miljoner tunnland förstörs varje år. Stora arealer förgiftas av insekts- och ograsbekämpningsmedel och där guldutvinning pågår förgiftas människor och natur av kvicksilver.

Den valdiga, maktiga och samtidigt ontåliga tropiska regnskogen har funnits i miljontals år. Djungelindianerna har funnits i tusentals år, under vilka dessa folk samlat på sig en ovarderlig skatt av kunskaper som hänger samman med regnskogen: ekologiska kunskaper, biologiska och medicinska. Deras skogsjordbruk är ett mycket komplicerat jordbruk med ett odlings sätt som härmar regnskogen i miniatyr. Många nyttoväxter som djungelindianerna frambringt skulle kunna utvecklas vidare till hela mänsklighetens bästa och flera är bra redan som de är. Djungelindianernas kulturarv med all kunskap och erfarenhet, som vi hittills fått ta mycket liten del av, är ovarderligt för Amazonasstaternas överlevnad, för tvärtom vad man tror är de inga irrationella bakåtsträvar. Indianerna i Amazonas kallas ofta för "irracionales" av icke-indianerna.

De moderna Amazonas-indianerna anser att utveckling är att utnyttja regnskogen för en tätare befolkning än förut, men med bibehållen ekologisk balans. Deras syn på ekonomi är att det betyder hushållning — hushållning med naturens resurser som ska kunna förnyas i det oändliga. Inget är mer irrationellt i regnskogen — och på jorden — än icke-indianernas syn på ekonomi. "Racionales", de rationella, anser att ekonomier är något som kan tillväxa i oändlighet och går då helt irrationellt emot sin egen vetenskap. Inget kan expandera i oändlighet utan att till slut explodera,

förstöras. Om inte regnskogens ursprungliga invånare kan överleva, kan ingen annan det heller. Kovdriften och övertron på tillvaxtekonomin måste stoppas. Något nytt måste komma, eftersom det inte finns någon annan utväg. Utan Amazonas kommer inga Amazonasstater att kunna existera.

I maj 1990 hade Amazonasindianernas organisationer ett stort möte i staden Iquitos i Peru med miljöorganisationer och miljöaktivister, COICA, CONAIE, CONFENIAE,

ONIC (Colombia), UNI (Brasilien) CIOB (Bolivia) m fl. I den s k *Iquitosdeklarationen* står det bl a att erkännandet av territorier för indianerna och deras rätt att utveckla eget program för vård av regnskogen utgör ett oundgängligt alternativ för Amazonas framtid. En allians bildades mellan indianer och miljövetare för ett Amazonas åt mänskligheten.

LILLEMOR J. INGEVALDSSON  
frilansantropolog

# TAMPUR OCH PANFLÖJT

Uppgifterna är knapphändiga om musiken före inkas och kolonisationen. Urbefolkningens, indianerna, musik fördes vidare genom muntlig tradition eftersom de saknade skriftspråk. Det försvarar forskningen. Men med hjälp av den moderna arkeologin börjar vi förstå urbefolkningens musikaliska rötter.

Från Valdivia-perioden (3500—2000 f Kr) med sin tekniskt mycket avancerade keramik finns keramikinstrument: små trummor, sonajias (som fungerar som maracas), trumpet, karlflöjter och visslor. Dessutom finns havssnäckor, flöjter av ben, panflöjter och visslor av ben. Det måste också ha funnits träinstrument som dock inte har bevarats. Under Valdiviatiden fanns redan ett väl fungerande jordbruk som gjorde det möjligt för människor att bosätta sig i stora trupper. Studier visar på en öfart språklig variation med mer än 500 dialekter.

Vid den spanska kolonisationen i början av 1500-talet bodde 90 % av befolkningen i Sierraregionen. Spanjorerna ansåg att indianernas musik var primitiv och försökte hindra dess utveckling. Indianerna förbjöds att spela på sina instrument. Kyrkan samlade systematiskt in och förstörde instrumenten och hotade dem med helvetet som inte konverterade till katolicismen.

1555 öppnades den första skolan. Colegio San Andrés, av franciskanermunkar. Förutom den vanliga undervisningen lärde man ut hantverk och musik. Indianerna fick sjunga religiösa sånger i kör och till orgelackompaniering. Indianerna skapade nya danser: sanjuanito, youmbo, albazopasacalle (en lokal pasodoble). Harpan och gitarren användes flitigt. Den paraguayanska instrumentet charango ett stränginstrument av hältjursskal utvecklades ur gitarren. Från Orientregionen kom bl a tampur, en trumma av ihålligt trä, pinkiui (flöjt) tumank (musikåge) och kantash, en sorts panflöjt.

Den indianska musiken överlevde framför allt i Sierra. I Costaregioner försvann den ursprungliga musikulturen nästan helt när kolonisationen började. De afrikanska slavarnas musik kom också att påverka med instrument av afrikansk typ som marimba, guasá, cununo, bombo, bombo de agua.

CARLOS MIRANDA  
Musikmuseet i Stockholm

# REGNSKOGEN

Den tropiska regnskogen är världens äldsta skog. Den har utvecklast under mer än 100 miljoner år. Halften av alla djur hör hemma där.

Under de senaste 20 åren har hälften av världens regnskogar försvunnit. I Latinamerika hugger man ner och bränner regnskogarna för att få mark att odla på. Det är fattiga, jordlösa människor som flyttar in i regnskogarna. Efter några års odling har det tunna jordlagret utarmat, skördarna blir magra och människorna flyttar. Efter dem kommer boskapsuppfödarna som behöver betesmark för sina biff- och hamburgerkor.

När regnskogarna försvinner, utrotas hälften av jordens djur. Tigrar, jaguare, leoparder, paradsläglar, tapirer och orangutanger är några av de hotade arterna. Om regnskogsskivningen

inte stoppas, kommer dessa djur bara att finnas i djurparker.

Kaffe, te, ris, kakao, majs, bananer, apelsiner, citroner, avocado, jordnötter och kryddor som svartpeppar, vitpeppar, kanel och vanilj är växter som ursprungligen kommer från regnskogarna. Deras vilda motsvarigheter finns fortfarande kvar där. När våra odlade växter angrips av sjukdomar och skadeinsekter, kan man få fram nya motståndskraftiga genom att korsa dem med de vilda växterna. På det sättet är regnskogarna en oerhört viktig genbank. Även den kommer att gå förlorad.



Quito, januari 1991 -

Käre lyssnarevän!

Det var på juldagen, den 25 december, 1931 som det första programmet gick. Då förverkligades den tanke som amerikanen Clarence Jones och svenskamerikanen Reuben Larson haft om att använda radio för att sprida det kristna budskapet.

Mycket har hänt sedan det första programmet gick. Då var sändarstyrkan 200 watt. Nu är den sammanlagt omkring 1 miljon watt uppdelad på bland annat elva kortvågssändare. De första programmen var på spanska och engelska. Idag sänder vi på 18 olika språk. Svenska kom in i bilden redan 1937.

Andra verksamhetsgrenar har kommit till vid sidan av radio, till exempel sjukvård, samhällsutveckling, TV.

Välkommen att vara med oss under vårt 60:e år! Jubileet kommer att uppmärksammas på olika sätt under året, till exempel: Nordiska avdelningen kommer varje månad att ha en tävling med priser. Det blir historiska återblickar. Vi kommer att erbjuda en jubileumsvimpel.

Två ecuadorresor lottas ut med anledning av jubileet. Skriv "grattis till 60-årsjubileet" eller något liknande tillsammans med namn och adress på ett vykort eller ett papper av vykorts storlek. Detta behöver vara oss tillhanda senast den 15 december i år. Vilka vinnarna är och varifrån i världen de kommer meddelas på juldagen.

En nyhet för 1991 är ett speciellt ungdomsprogram, Högtryck, som sänds på söndagar. (Se sändningsschema på baksidan.)

Ytterligare en nyhet för i år är en ny signaturmelodi som inleder våra program.

HCJB fyller 60 år under 1991. Mycket har hänt sedan starten 1931. Mycket har ändrats och ser annorlunda ut idag än det gjorde då. Men en sak är oförändrad - budskapet om Jesus Kristus, som vi vill förä ut. Det är snart 2000 år sedan Jesus gick på jorden, men budskapet om honom är ständigt aktuellt och angeläget för människor överallt och i alla tider.

Med bästa hälsningar

Bibi Karbin

Iris Lundberg

Moritz Saarman

Radio HCJB, Nordiska avdelningen, Box 691, Quito, Ecuador, Sydamerika